

له بلاو كراوه‌كاني مائپه‌ري به‌هه‌شت

كاغهزه بازرگاني يه‌كان

(سه‌ك .. سه‌نه‌د .. كومبيلالا)

و

حوكمي كرين و فروشتنيان

نووسين و ناماده كردني

ماموستا : خليل احمد

مائپه‌ري به‌هه‌شت

ba8.org

مائپه‌ريكي نيسلامي زانستي په‌روه‌ده‌يي يه و له پيناو بلاو كرده‌وه‌ي نه و نيسلامه‌يه كه سه‌له‌في
صالح - پيغه‌مبه‌ري خوا (صلى الله عليه وسلم) و هاوه‌لاني (رضي الله عنهم) له‌سه‌ري بوون -
وه سه‌ر به هيچ گروپ و لايه‌نيكي جيزي نيه.

مائپهري بههشت

ئەو كتيب و بابەت و ليكۆئينهوه شهريانه بلاو دهكاتەوه كه دەبنه هۆي:

١. شارەزاکردنی موسولمانان و پهروهردەکردنیان لەسەر ريگا راستەكەي ئيسلام، ئەمەش دەستەبەر دەبێ بە گەرانهوه بۆ پهپهوه رهسەنه كەي ئيسلام، كه بریتی یه له قورئان و سوننەت، بە تېگهشتنی پيشين و پيشهوايانی ئوممەت.

٢. پاک کردنهوهی بیروباوهپ و رهوشتی موسولمانان، له دیارده كانی شیرک و کوفر و تاوان.

٣. پالائوتن و تهصفیه کردنی ئاینی ئيسلام له بیدعه و بۆچونه داهینراوه کان.

٤. وربا کردنهوهی موسولمانان له شوپنه واری خراپی ریوايه ته لاواز و ههلبهستراوه کان.

٥. پته و کردنی برایه تی یه کی راسته قینه لهسەر بناغه فراوانه جیگیره كەي ئيسلام و نههپشتن و كه مکردنهوهی ده مارگیری مهزهه بی و حیزبی.

ئامانجمان:

ئاشناکردنی کۆمه لگایه له ئيسلامی رهسەن و دروستکردنی تاك و کۆیه تی بۆ تېگهشتن له سه رچاوه كانی كه بریتین له قورئانی پیروژ و سوننه تی سه حیح و ئاشکراکردنی ئەو شتانهی كه نامۆن به ئيسلام و خراونه ته نیویه وه به چه ندين دهسته واژهی دهنگ و پهنگ و نوسراوی له بواره كانی بیروباوهپ و رهوشت و ئاکار و پهروهردە و زانست و پزیشکی و گه شهی کۆمه لایه تی.

خودایه داوات ئی دهکەین دامه زراومان بکهیت ، و ته و فیه قمان بدیهت بۆ هەر کار وگوهتاریکی جوان وچاک بهو شیویه یی که خۆت لئی رازیت.

ستافی مائپهري بههشت

أَشْهَدُ أَنْ لَا إِلَهَ إِلَّا اللَّهُ وَحْدَهُ لَا شَرِيكَ لَهُ ، وَأَشْهَدُ أَنَّ مُحَمَّدًا عَبْدُهُ وَرَسُولُهُ ، وَلَا حَوْلَ وَلَا قُوَّةَ إِلَّا لِلَّهِ الْعَظِيمِ .

خوای گه وره ده فهرموی : ﴿وَأَحَلَّ اللَّهُ الْبَيْعَ وَحَرَّمَ الرِّبَا فَمَنْ جَاءَهُ مَوْعِظَةٌ مِنْ رَبِّهِ فَانْتَهَى فَلَهُ مَا سَلَفَ وَأَمْرُهُ إِلَى اللَّهِ وَمَنْ عَادَ فَأُولَئِكَ أَصْحَابُ النَّارِ هُمْ فِيهَا خَالِدُونَ﴾ [سورة البقرة : (۲۷۵)].

واته : خوا کرین و فروشتنی چه لال کردوو و سووی چه رام کردوو ، جا ئه وهی ئاموزگاری په روه ردگاری پیگه یشته و وازی هیئا ئه وهی ده ست که وتوو به خوئی کاری لیپرسینه وه شی ده که ویتته لای خوا ، به لام ئه وهی ده ست بکاته وه به سوو خویری ئا ئه وانه جینیشینی ناو ئاگری دوزه خن و ژیانی هه می شه یی تیدا ده به نه سه ر .

وه ده فهرموی : ﴿يَا أَيُّهَا الَّذِينَ آمَنُوا اتَّقُوا اللَّهَ وَذَرُوا مَا بَقِيَ مِنَ الرِّبَا إِن كُنْتُمْ مُؤْمِنِينَ (۲۷۸) فَإِنْ لَمْ تَفْعَلُوا فَأْذَنُوا بِحَرْبٍ مِنَ اللَّهِ وَرَسُولِهِ وَإِنْ تُبْتُمْ فَلَكُمْ رُؤُوسُ أَمْوَالِكُمْ لَا تَظْلِمُونَ وَلَا تُظْلَمُونَ (۲۷۹)﴾ [سورة البقرة].

واته : ئه ی ئه وانه ی باوه رت ان هیئا وه پاریزکار و خواناس بن و واز له پاشماوه ی سوو بهینن ئه گه ر ئیماندارن خو ئه گه ر وا نه که ن ئه وه جه نگ

له گه لّ خوا و پیغه مبه ره که یدا (ﷺ) رابگه یه نن ، خو ئه گه ر ته وبه بکه ن و له سوو خوړی واز بهینن ئه وه ته نها سه رمایه کانتان بو هه یه وه ریگرنه وه نه سته م ده که ن له قه رزاره کان نه سته متان لی ده کریت .

وه جابری کوری عه بدولا فه رموویه تی : ((لعن رسول الله ﷺ آكل الربا وموكله وکاتبه وشاهديه ، وقال : هم سواء)) رواه مسلم.

واته : پیغه مبه ری خوا (ﷺ) نه فرینی کردوو له سوو خوړ و سوو ده ر و نوسه ره که ی و هه ردوو شایه ته که شى ، فه رموویه تی : ئه وانه هه موویان له تاواندا وه ک یه کن .

دواى ئه وه : (شيك) یان (سهك) یه کیکه له جوړه کانی کاغزه ی بازرگانی (الأوراق التجارية) که بریتین له چه ند به لگه نامه یه ک که پابه ند بونیان تیدایه به دانى بریک پاره که به پیى باو له دواى کاتیکی که م مافی دانه وه ی هه یه .

جوړه کانی کاغزه ی بازرگانی

یه که م : (کۆمبیالا) : بریتیه له فه رمانیکی نووسراو به پیى چه ند بارو دوخیکی تاییه ت - که یاسا دیاری کردوو ه - که سیك که به پراکیشه ر حیساب ده کریت ئاراسته ی ده کات بو که سیکی تر که به لیبراو ناو ده بریت داواى ئه وه ی لیده کات که بریک پاره ی دیاریکراو له به رواړیکی دیاریکراودا یان

شیاوی دیاریکردن بیټ بدات به کهسی سییهم (کهسی که لک وهرگرتوو /
مستفید) یان به هه لگری ئه و به لگه نامه یه (حامله) .

دووهم : (سه نه د) : بریتیه له پابه ند بوون به دانی بریک پاره ی دیاریکراو
له به رواریکی دیاریکراودا یان شیاوی دیاریکردن بیټ بو به رژه وهندي که لک
وهرگر (مستفید) یان هه لگر (حامل) ی سه نه د .

سییهم : (شیک) یان (سه ک) : فه رمانیکه به نوسین ئه و کهسه ی پاره ی
له بانک داناوه (ئو کهسه چ تاک بیټ یان کومپانیا یان حکومت) واژوی
دهکات و فه رمان به و بانک دهکات که بریکی دیاریکراو له کاتی داوا کردندا
بدات به کهسی سییهم (مستفید) یان به خودی خاوه ن پاره که یان فه رمانی
یان هه لگر (حامل) ی ئه و (شیک) سه که .

جا ئه م کاغزه بازگانیا نه به دهسته واژه ی مامه له ی سه رده م حساب
ده کرین ، وه مافی سامانی و نه قدی و قهرزی له لایبوون جیگیر ده که ن ، وه
چه ندین تاییه تمه نیان هه یه له وانه :

۱ - ئه م کاغزه بازگانیا نه به لگه نامه ی قهرزن به شیوازیکی کورت و
پوخت نوسراوه ته وه .

۲ - فه رمان به دانه وه ی تیدا ره هایه و نه به ستراوه به هیچ مه رجیکه وه .

۳ - بابەتیان بریکه له پاره که پیویسته بدریت ، ئیستا بیټ یان دواتر .

۴ - دەتوانریت به ئاسانی جیگۆرکی و گواستنه وهی له نیو خه لکدا پی بکریت .

حوکمی دروست کردنی ئەم کاغەزانه و مامە ئە پی کردنیان

به کورتی حوکمی دروست کردنی ئەو کاغەزانه ئەگەر سووی له سەر بیټ یان قازانجیکی به مەر جیگراوی تیدا بیټ ئەوا زۆربهی زانایان و توێژەرە وایان ئەسلەن به حەرانیان داناوه دروست بکرین^(۱).

جا مەگەر ئەوانە ی تیدا نه بیټ ئەو کاته دەتوانین بلین :

پیشەکی دەبی بزاین ئەم کاغەزانه له حەقیقه تدا تەنها بریتین له چەند پەرە کاغەزیک چەند ژماره و شتیکیان له سەر نوسراوه ، کۆمه له مافیکی سامانی و قەرز دەنوین و جیگیر دەکن ، جا حوکمی هەریهک له مانە نازانریت تاوه کو ئامانج له دروستکردنیان نه زانریت .

(1) ابوانه ئەم سەرچاوانه : (في الشركات ، شركة المساهمة ، فقه الزكاة ، حکم ودائع البنوك ، الربا والمعاملات المصرفية ، الإسلام ومشكلاتنا الحضارية ، المعاملات المالية المعاصرة ، أسواق الأوراق المالية والمصارف الإسلامية ، بنوك تجارية بدون ربا ، الأعمال المصرفية والإسلام) ... هتد .

سهنهد : ئامانج له دروستکردنی به لگه نامه یه که قهرزێکی دواخراو جیگیر دهکات ، جا جیگیر کردن و پشت ئه ستور کردنی قهرز داخوارییه کی شه رعیه و ئیسلام بانگه وازی بۆ کردووه ، به لام وهک وتمان بانکی سوو خۆر (سوو / ریبیا) وهرده گری له سهر ئهم جووره به لگه نامانه ، هه رچه نده دروستکردنی سهنهد له خودی خۆیدا حهرام نییه و مه کروهیش نییه به لکو له شه رعیه ئیسلامدا خوازراوه به به لگه ی قورئان و سوننهت .

٢ - کومبیاالا : ئه گهر به وردی دیراسه ی کومبیاالا بکهین وهک له پێشه وه پیناسه مان کرد ده بیینی شیوازیکه له شیوازهکانی عه قدی حه واله که شه رعزانان به درێژی حوکمه کانیاان پونکردووه ته وه ، که به کورتی پیناسه که ی بریتیه یه له (نقل الدین من ذمّة إلى ذمّة)^(٢).

واته : گواستنه وه ی قهرز له گهردنی که سیکه وه بۆ گهردنی که سیکی تر.

وه بزانه له حه واله دا سی لایه ن هه یه :

یه که م : قهرزار . دووم : قهرزدهر .

سی یه م : ئه و که سه ی قهرزه که له جیاتی قهرزار ده داته وه .

(٢) معنی المحتاج للشربینی ، تحایة المحتاج للرملي .

ئاینی ئیسلامی پیروژ ریگه ی به گواستنه وهی قهرز داوه ، چونکه خه لکی پیویستیان پیی ده بیټ ، به لگه ش له سهر ئه م کاره سوننهت و یه کدهنگی زانایانه ، که وابوو ئه گهر چه والّه که مه رجه کانی تیډا بوو وه (کومبیاالا) به شیوازیکی شهرعی نوسرایه وه ئه وا دروسته و کاری پیی ده کریت .

(شیک : سهک) : وه له پیشه وه پیناسه مان کرد فه رمانیکه به بانک که برپکی دیاریکراو پاره بدات به که سی سی یه م یان به خودی خاوه ن پاره که یان هه لگری (شیک) ه که .

جا ئه گهر به وردی دیراسه ی ناوه رپوکی ئه م پیناسه یه و سه رجه م پیناسه کانی تری (شیک) بکه ین که له کتیبه ئابوری و بازارگانییه کاندئا تومارکراوه ده بینین شیک بریتییه له چه والّه و گواستنه وهی قهرز یان کردن به وه کیلی بانک له جیاتی خاوه نی پاره که ، جا له پرووی نوسینی شیک و به کاره یینانی بو ئه و مه به ستانه ی بوی نوسراوه هیچ ریگریک نییه له شه رعدا و ئه مپیش ده چپته ژیر ئه حکامی چه والّه یان وه کاله وه .

ههروه ها ئه گهر فه رمانه که له لایه ن خاوه نی پاره که وه بوو بو خودی خو ی نه ک که سی سی یه م ئه وه پیی ده گوتریت گیپانه وه (استرجاع) و ئه حکامی سپارده (الودیعة) له خو ده گریت .

دوای ئه و پيشه کیانه ئه و کاغزه زانه ی بۆ ماده دی (١٤٠) نوسراون بریتین له جوړی سی یه م واته (شیک) ن ، جا دوای لیکوئینه وه ی نوسراوی سه ر ئه و جوړه کاغزه زانه و دیراسه ی شیک له لایه ن زانایانی پسپوره وه (٢) ده رکه وتوو ه شیک یان حوکمی حه وال ه یان وه کاله یان سپارده (ودیعه) له خو ده گریت .

جا (شیک) ی تاییه ت به ماده دی (١٤٠) بی گومان سپارده (ودیعه) نییه چونکه لایه نی سی یه می تیدا یه که وابوو حه وال ه یه یان وه کاله ، هه ر کام له م دووانه بی ت حوکمی به م شیوه یه ی خواره وه ده بی ت :

حوکمی کرین و فروشتنی کاغزه بازرگانی یه کان

بنیات له سه ر ئه وه ی هه موو ئه و کاغزه زانه به هه موو جوړه کانیا نه وه ئه وه ده گه یه نن و نوینه رایه تی ئه وه ده که ن که خاوه نیان (واته : ئه و که سه ی بوی نوسراوه) قه رزی لای ده ره ی نه ری ئه و کاغزه زانه یه (شیک) یان (سه نه د) یان (کومبیا لا) ، ئه مه له لایه ک و له لایه کی تریشه وه گوړینه وه دی (العملة) بریتییه له ئالو گوړی پاره به پاره به مه رچی ده ست به ده ست بوون ، جا له

(٢) بوانه کتبی : (الخدمات المصرفية) و (موسوعة القضايا الفقهية) و (الأسهم والسندات وأحكامها) و (قضايا فقهية معاصرة في المال والاقتصاد) وه چه ن دین کتبی تر .

کاتیځدا ئه و کاغزه زانه دارو نین و نوینه رایه تی قهرزیک ده که ن که و ابوو یه کیک له مهرجه کانی ئالوگوپی دراو (العملة) له و مامه له یه دا نو قسانه بویه باتل ده بیټ ، به لام جگه له زیړ و زیو و دراو مامه له ی تری پیده کریټ ، چونکه (شت و مهك / السلعة) جگه له زیړ و زیو به قهرز ده فروشریټ .

ابن رجب له کتیبی (القواعد) دا ئه لئ : (بيع الصكّاء قبل قبضها وهي الديون الثابتة على الناس وتسمى صكاً لأنها تُكتب في صكّاء وهي ما يُكتب فيه من الرّق ونحوه ، فبیاع ما في الصكّاء فإن كان الدین نقداً وبيع بنقدٍ لم یجز بلا خلاف لأنه صرفٌ بنسيئة) (4).

واته : فروشتنی (سهك) پیښ وه رگرتنی له کاتیځدا قهرزیکه سه لمینراوه

له سهر دهرهینه ری ، وه پیښی ده گوتریټ (صكّاء) چونکه له (صكّاء) دا دنوسریټ که بریتییه له و شتانه ی تیدا دنوسریټ وهك پیست و شتی تر*

(4) القواعد : (۱ / ۳۹۶) نقلاً عن كتاب الأسهم والسندات وأحكامها ص : (۳۱۶) .

* ئیستا له کاغزه دا دنوسریټ .

جا ئه وهی تئیدایه ده فروشریته وه ئه گه رقه رزه که دراو (نقد) بوو وه فروشرا به دراو (نقد) دروست نییه به بی جیاوازی زانایان چونکه ئالوگوره به قه رز .

له م قسانه ی (ابن رجب) ئه وه مان ده سده که ویت که :

یه که م : ئه وه ی له و کاغه زانه دا ده نوسریته وه قه رزن .

دووه م : گورینه وه دراو به دراو (بِیْعٍ نَقْدٍ بِنَقْدٍ) ئه بی ده ست به ده ست بی .

وه پرسیار کراوه له شیخ (محمد بن صالح العثیمین) ره حمه تی خوای لیبت : (ما حکم التعامل بالشیکات فی بیع الذهب إذا كانت مستحقة وقت البيع حیث إنَّ بعض أصحاب الذهب يتعامل بالشیکات خشية علی نفسه ودراهمه أن تُسرق منه ؟

فأجاب : لا يجوز التعامل بالشیکات فی بیع الذهب أو الفضة ، وذلك لأنَّ الشیکات لیست قبضاً ، وأما هی وثیقه حواله فقط بدلیل أنَّ الذی أخذ الشیک لو ضاع منه لرجع علی الذی أعطاه إیاه ، ولو كان قبضاً لم يرجع علیه ، وبیان ذلك أنَّ الرجل لو اشتری ذهباً بدرهم واستلم البائع الدرهم فضاعت منه لم يرجع علی المشتري ، ولو أنه أخذ من المشتري بالثمن ، وهذا دلیل علی أنَّ الشیک

ليس بقبضٍ ، وإذا لم يكن قبضاً لم يصح البيع ، لأنَّ النبي ﷺ أمر ببيع الذهب بالفضة أن يكون يداً بيدٍ إلا إذا كان الشيكُ مصدقاً من قبل البنك واتصل البائع بالبنك وقال : ابقِ الدراهم عندك وديعةً لي فهذا قد يُرخص فيه^(٥).

واته : حوکمی مامه له کردن به چه کی دراو له فروشتنی زیردا چپی به ؟
 نه گهر نه و چه که مافی وهرگرتنی هه بیئت له کاتی نه و فروشتنه دا چونکه
 هه ندی له زه پره نگه ره کان کار به چه کی دراو ده کهن ، له خوئی و پاره که ی
 ده ترسی که لی بدزیت ؟

نه ویش وه لآمی داوه ته وه :

دروست نییه له فروشتنی زیردا یان زیودا مامه له به چه کی دراو بکریت
 چونکه چه کی دراو حیسابی وهرگیراوی بو ناکریت ، به لکو ته نها به لگه نامه ی
 حه والیه و به س ، به به لگه ی نه وه ی نه و که سه ی نه و چه که یه وهرده گریت
 نه گهر لی ونبیئت ده گه ریته وه بو سهر نه و که سه ی پییداوه ، جا نه گهر
 شتیکی وهرگیراوی بیئت ناگه ریته وه بو سهری ، پونکردنه وه شی نه وه یه نه گهر
 پیاو زیردی کپی به چه ند دیره میک و فروشیاره که نه و دیره مانه ی وهرگرت و
 دوا ی نه وه لی ونبوو ناگه ریته وه بو سهر که سی کریار ، نه مه به لگه یه له

(٥) فتاوی البیوع فی الإسلام ص : (٧٧) .

سهر ئه وهی (شیک) وه رگراو نییه ، جا ئه گهر وه رگراو و له ده ستدا نه بوو
 ئه وه ئه و فروشتنه دروست نییه ، چونکه پیغه مبهری خوا صلوات الله علیها فرمانی
 کردوو و فروشتنی زیڕ به زیو ئه بی ده ست به ده ست بی ، مه گهر ئه و چه که یه
 په سهند و قه بولکراو بیټ له لایه ن بانکه وه ئه نجا فروشیاری زیړه که په یوه ندی
 بکات به بانکه وه و بلټ ئه و دیره مانه ی له و چه که دا هاتوو وه (سپارده /
 ودیعه) لای خوټ بهیله وه ، ئه مه له وانیه روخسته ی پیډریت .

ده بینی ئه م زانایه ش که که سایه تیه کی ناسراو و یه کیک بوو له پیشه وایان
 له م سه رده مه دا ئه لئ : ئه م چه که ته نها به لگه نامه ی حه واله یه .

وه پرسیار کراوه له شیخ (ابن باز و عبد الرزاق عفی عنهما و عبد الله غدیان)
 په حمه تی خویان لیبت : (هل یبع الشیکات أو الکومیالات حلال ولو کان
 بالخساره ای أقل من الثمن المکتوب ؟

الجواب / یبع الشیکات علی کیفیه المذكوره لا یجوز لما فیہ من ربا النساء
 و ربا الفضل^(٦).

واته : ئایا فروشتنی شیک و کومبیا لا دروسته ئه گهر بیټ و به زهره ر
 بیفروشتی واته : به که متر له و به هایه ی که تو مار کراوه له چه که که دا ؟

(٦) فتاوی اللجنة الدائمة للبحوث العلمیة والافتاء : (١٣ / ٣٣٣) .

وه لآم : فروشتنی شیک بهو شیوهیهی له پرساره کهدا هاتووه دروست نییه له بهر ئه وهی هر دوو جووری سووی دواخستن و زیادهی تیدایه .

وه له وه لآمی پرسیاریکی تردا زانایان (ابن باز ، عبد العزیز آل الشیخ ، عبد الله غدیان ، صالح الفوزان ، بکر أبو زید) ده فه رموون : (لا يجوز بيع وشراء سندات النقود الحاله والمؤجله بأقل مما فيها أو أكثر مما فيها لأن ذلك يُعتبر من صریح الربا ، وقد اجتمع في هذه المعاملة ربا الفضل و ربا النسيئة وكلاهما مُحَرَّم بالنص)(7).

وه پرسیار کراوه له زانای گه وره و فه رمووده ناسی سه ردهم شیخ ئه لبانی ره حمه تی خوای لیبیت: (هل يجوز بيع الصك إلى إنسانٍ آخر غير صاحب الصك؟)

له وه لآمدا فه رمووی : طبعاً هذا لا يجوز إطلاقاً لأنَّ هذا ربا ، لا يجوز أن يُباع السند الذي قيمته ألف بتسعمائة مثلاً لأنَّ هذا شراء النقد بأقل من قيمته ، وهذا هو عينُ الربا ، ولكن الذي يجوز : يجوز لصاحب الحق (مالك الصك) أن يتنازل عن حقه عند المدين ، أمَّا بطريق البيع والشراء بأقل فهذا لا يجوز (...)(8).

(7) فتاوى اللجنة الدائمة للبحوث العلمية والإفتاء : (۱۳ / ۳۳۵) .

(8) أشرطة سلسلة الهدى والنور ، الشريط رقم : (۲۶۱ / ۵) .

به كورتى واته : كرین و فروشتنى چهك دروست نیه چونكه ريبايه .

وه پرسيار كراوه له شیخ (صالح الفوزان) خوا بیپاریزیت : (أردت شراء عملة أجنبية أو ذهب وحسبت القيمة بالدولار ودفعت السعر بالريال السعودي ثم أعطاني البنك مقابل العملة شيكًا بالعملة التي اتفقت على شرائها مع البنك، هل هذا جائز أم لا ؟

له وه لامدا فه رموى : بيع العملة بالعملة يسمى صرفًا ، إن اتحد الجنس بين العملتين اشترط الحلول والتقابض في المجلس والتساوي في المقدار، وإن اختلف الجنس بين العملتين جاز التفاضل ووجب التقابض في المجلس بأن يسلم العملة ويستلم العملة لا بديلة عنها في المجلس ، والشيك لا يعتبر قبضًا وإنما هو سند فقط، لو ضاع أو تلف رجع على من أعطاه إياه يطالب بحقه ولو كان قبضًا ما ساع له الرجوع لأنه قبض حقه ، والحل الصحيح أن يقبضه العملة البديلة ويحولها إلى البلد الذي يريد^(٩).

كه واته كرین و فروشتنى چهكى ماددهى (١٤٠) به پاره چ به دؤلار بیټ
یان به دینار به كه متر یان به زیاتر یان به به رامبه ر بیټ حه رامه و به لكو سوو
خواردنى تیډایه په نا به خوا له رزقى حه رام !

(٩) المنتقى من فتاوى الشيخ الفوزان الفتوى رقم : (٣١٦) .

له کۆتاییدا داوام وایه له موسلمانان ئەوانه ی ئالوگۆری دراو ده کهن (الصیارة) وهک چاره سه رێک بوۆ خوۆ لادان له م کاره حه رامه بوۆ خوۆیان و موسلمانانیش ئەگه ر له توانایندا هه یه به به رامبه رێکی (مه شروع و مه عروف و مه عقول) ئەو چه کانه وه رگرن به بی کرین ئەنجا بوۆیان بگۆرنه وه له بانک پاشان له حه قی ئەم کاره کرێ (عموله) له خاوه نی ئەو چه کانه وه رگرن (إن شاء الله) رزگارمان ده بیّت له و کاره حه رامه .

وصلی الله علی محمد وعلی آله وصحبه وسلّم أجمعین.

سه چاوه کان

بۆ ئاماده کردنی ئەم بابەتە راستە خۆ سوودم لەم سه چاوانه وه وه رگرتوو ه:

۱. فتاوی اللجنة الدائمة للبحوث العلمية والإفتاء.

۲. فتاوی البيوع في الإسلام.

۳. الأسهم والسندات وأحكامها.

۴. الخدمات المصرفية وموقف الشريعة الإسلامية منها للدكتور صلاح الدين عنزي.

۵. بحوث فقهية في قضايا اقتصادية معاصرة لمجموعة من الدكاترة الباحثين.

۶. قضايا فقهية معاصرة في المال والاقتصاد للدكتور نذير حماد.

=====

مالپه ری به ههشت

www.ba8.org

له دوعای خیر بی به شمان مه کهن